

3 kérdés

Regős Sándor stúdió-vezetőhöz

— A járóelőknek úgy tűnik, befejezéséhez közeledik a Magyar Televízió szegedi stúdiójának építése az Úttörő tere. Hosszú alberleteskedés után vajon mikor költözhetnek végleges otthonukba a szegedi tévészek, s milyen feltételek várják őket az új épületben?

Ha valaki, hát mi igazán várjuk, hogy végleges helyre, úgymond sajá: otthonukba költözhesse. A DÉLEP munkásai a közeli napokban befejezik az építés utolsó fázisát, a belső munkálatokat is. Terveink szerint szeptember közepétől folyamatosan költözködünk, az áttelepülés időszakában is megtehető a műsorok készítése folyamatos lehetőségét. Előreláthatólag november 7-én adják át ünnepélyes keretek között az új létesítményt. Mindjárt meg is kell jegyezni, hogy az országban ez az első és egyetlen olyan épület, amelyet eredendően televíziós célokra hoztak létre. Ebben benne kell lennie, hogy a körülményekhez és az anyagi feltételekhez képest a legkorszerűbb stúdióval gazdagodik Szeged és a magyar televíziózás. Nyugodtan merem állítani, hogy új és eredeti létesítményről van szó hiszen a régi úttörőház csak magját jelenti a készülő objektumnak, köré építettek az irodákat és a műszaki épületet. Ez utóbbi figyelembe veszi a sajátos és korszerű követelményeket. Meg kell jegyezni, hogy az új épület a szegedi stúdió életében nem jelent sem feladat- és portréváltást, sem műsoridő növekedést. Reménykedünk, hogy a szorító gazdasági gondok közepette is melyek a televízió sem kímél — megfellelő műszaki berendezésekhez jutunk, és jobb technikájú szívonalon, kényelmesebb körülmények között dolgozhatunk. Sajnos, az építészetiileg jól megoldott, magas

szinten klimatizált és hangszigetelt stúdió technikai berendezéseinek összeállítására még nem döntött, de bízunk benne, hogy az eddigi „Budapest-centrikus mobil színes technikához” képest „előrelépünk.”

— A nézőket elsősorban a produkció érdekli. Kevésbé foglalkoznak a műsorok készítés háttérével, a technikai megoldásokkal, a személyi feltételekkel. Hogyan itéli meg a szakmai és közönség-visszhangok alapján az elmúlt időszak filmjeit és a bemutatásra várókat?

— Igen jó visszhangja volt a környező megyékben elő iparművészek szakmai gondjait emleztő filmnek. Folytattuk azt lassan évtizedes hagyományt, hogy nyaranta a Szegeden szerkesztett ifjúsági irodalmi folyóirat, a Kincskereső televíziós kiadványait mi készítjük. Az idén egy gyerekkel által készített mesejátékot adaptáltunk képernyőre, valamint a természet és művészet kapcsolatait kutattuk. A nagy sómri szépségei című filmben. A nyáron filmet forgattak a stúdió munkatársai az ifjúsági napokról, a határinonk túli magyar líra fesztiváljáról, melyet a Gyulai Várszínházban rögzítettünk, s elkészült a taj hagyományvilágát főtáró és megőrző sorozat újabb darabja, Ördögösök címmel. Másfél év óta sugározzuk román nyelvű műsorainkat, szeptembertől elkezdjük a szlovák, adásokat is.

— Illyentájt formálódik a jövő évi műsorterr. Milyen elképzelések szerint dolgoznak?

— Az előzetes elképzelések összegyűltek. Most finomítjuk, elemezzük azokat. Megvalósításuk nagy mértékben függ azokról a lehetőségektől, amelyekkel az új stúdió vár majd bennünket.

Tandi Lajos

Szeptember 16—
október 1.

Hungaroton-hanglemez-hetek

Ünnepi hangversennyel veszi kezdetét szeptember 16-án a Hungaroton-hanglemez-hetek ideje, október 1-ig tartó rendezvénysorozat.

A koncerten a Schola Hungarica a Ludus Danielis-t, a Beauvais-i Dániel-játékot mutatja be. A latin nyelvű előadásban közreműködik Kósa Gábor — ütőhangszer — vezénnyel Szendrői Janka. A Schola Hungarica Dániel-játéka hanglemezen is megjelenik.

A Hungaroton-hanglemez-hetekre a Hanglemezgyártó Vállalat 14 új kiadványt jelent meg. Úgy érezték: a technika fejlődése — a digitális, az egyik legkorszerűbb, szinte tökéletes hangzású felvételteljes elterjedése — kötelezővé teszi, hogy újra rögzítsék az alapreperioár jelentős darabjait. Így kerültek az ünnepi kínálatba Liszt szimfonikus költeményei, melyek a zenetörténetben egy új műfaj születését jelentették. A Les Préludes az új műfaj klasszikus és egyben legnépszerűbb alkotása. A felvételen az Allami Hangversenyzenekart Ferencsik János vezényli.

Német nyelven hangzik fel Bach parasztkantátája és kávékantátája a Capella Savaria, Laki Krisztina, Gáti István és Fülöp Attila közreműködésével.

Több mint másfél évtizedes művészpálya és hatvan szerep után vállalkozott Solyom Nagy Sándor első szólólemezének elkészítésére. Wagner: A nürnbergi mesterdalnokok — Hans Sachs négy monológja, Tannhauser — Wolfram versenydala, Parsifal — Amfortas monológja és a Rajna kincse — Wotan monológja és a zárójelenet csendül fel a lemezen. A felvételen közreműködik a Magyar Allami Operaház Enek- és Zenekara, vezénnyel Ferencsik János.

A magyar nyelvemlékek lemezén a Halotti beszéd és az Ómagyar Mária-siralom hallható Bánffy György, Molnár Pirokska, Szersén Gyula tolmácsolásában. A korhoz illő gregorián zenei keretet, a dallamokat a Schola Hungarica szólaltatja meg. (MTI)

Fekete, fehér, sportos, elegáns

Az OKISZ őszi—téli divatbemutatója

Pénteken Budapesten, a Duna Intercontinental báltermében tartotta szokásos őszi—téli divatbemutatóját a Könyvtári Szövetkezetek Szövetsége és az OKISZ Labor. A budapesti ruházati szövetkezetek bemutatott modelljeinek tanúsága szerint az idei őszi—téli divatszínnek a fekete, a fehér, a piros, a zöld és a szürke.

A női divatját az idén is főként a sportos stílus megnyújtotta, formák jellemzők. Sok modellnél látható a csipőre csúsztatott derékvonallal, és a mélyről indított, úgynevezett denevérujj. A szoknya hossza változó: a térd fölötti és a lábszárközépig érő is divatos. Miniszoknyákat, valamint mini-

szoknyás kosztümöket is bemutatottak a manekenek, ezek azonban főként csak a fiataloknak ajánlhatók. A ruhák kényelmét nemcsak a Továbbra is kedveltek a formák adják, hanem az időtlen gyapjúszövetek, a bőr, len és pamut alapanyagok. Divatosak a kötött modellek, ezek főként természetes anyagokból, vastag puha fonalakkal készültek, kényelmes formákban, jól variálható több részes öltözetekkel.

A gyermekeknek a tervezők élénk színösszeállítású, sportos, a lányoknak is nadrágos, mellényes, kötött kiegészítővel kombinált öltözeteket ajánlanak. A gyerekek ruháikat sok színes borti és szalag díszíti.

A férfiak divatja a hagyományos, elegáns öltöny, jellemző a mintás és az egyszerű anyagok kombinációja. Továbbra is kedveltek a sportos öltözékek dzsekik, bőrnadrágok, ezek azonban főként fiataloknak ajánlhatók.

A női lábbelik jellemzője, hogy az alkalmi modelleken kívül a cipők sarka nem túl magas. A divatos körömpipőknél általános szabály: minél magasabb a sarok, annál keskenyebb a forma. A férfiak cipőselele nem sokat változott, a klasszikus típusú, a 30-as 40-es és 60-as években egyaránt viselt cipőket hordhatják ismét.

Szegedi keser-édes

Vallomások

Vallomások Szegedről címmel tematikus gyűjteményként jelent meg a Somogyi-könyvtári Műhely ideje 2—3. száma. Az alcím: „A város árvíz utáni újjáépítésének 100. évfordulójára” Szeged jubileumi évkönyve utal, arra, hogy 800 évvel ezelőtt bukkant föl először írásban a város neve, száz esztendeje, hogy a nagy árvíz után újjáépült. Juhász Gyula-centenárium is van, egyezővel — csupa ünnep... Ezen alkalmából a helyismereti folyóirat körkörösokrot nyújtott át csaknem 300, a közelmúltban Szegeden élt és innen eltávozott közéleti személyiségnek, művészeknek, íróknak, tudósoknak. Eképpen: „mit jelent az Ön életében Szeged? Előnyére, vagy hátrányára volt a benne töltött idő? Kikre, mikre emlékezik szívesen vagy keserűen? Meghatározta-e pályáját szegedi tartózkodása? Megerősítette vagy netán meggyűlölte a várost és népét? Esetleg közömbös maradt irántuk?” S még minden, amit az „elhagyók” Szegeddel kapcsolatban közlésre érdemesnek vélnék...

Eddig az előzmények, lássuk az eredményt. Összesen 88-an válaszoltak, s hogy kik? Csak úgy tallóztam-kiragadtam: Antal Imre, a Magyar Televízió főmunkatársa, Baróti Dezső irodalomtörténész, Deme László nyelvészprofesszor, Hajdú Péter, a „fennugrisztika” egyik hazai doyenje, Iszlai Zoltán, az ES munkatársa, Körmenyi János, az ismert színész, Kulka Frigyes, sebészprofesszor: a nagy színész, Mezei Mária, még egy színművész Nagy Attila; Ördög Szilveszter író, Pünköszt Árpád újságíró, Szapson Ferenc karnagy, Szalma Ferenc operabíró, Somogyi Tóth Sándor, a Proféta voltál szívem szerelme: Sötér István irodalomtörténész, Tamás Attila irodalmár-professzor, Vass István Zoltán rádióriporter. Imponáló névsor, akár első pillantásra is.

A vallomások persze, tudjuk, természetüknél fogva sokfélek. Egészen más, ha — tesztem azt — Baróti Dezső arról ír, szerette a régi szegedi sajtó bátor hangú újságíróit, de „nem szerettem viszont azt, ami az elmondottak ellenére mégis provinciális maradt Szegeden, azt az új, a merész iránt kevés megértést mutató mentalitást amelyről Juhász Gyula is oly sokat panaszkodott” — vagy ha Vass István Zoltán a „Béke tan-

szék” kapcsán azon elmélkedik kedve kis írásában, hogy „ő, igralmot atyja, ne hagyja el, ez a legjobb tudomásom szerint ma tejbár” (egyébként nem az). Hozzátehetném, némi maliciával üzenve: ennyire azért nem rossz a helyzet.

Hogy kinek-kinek mit jelent a város, persze hogy sokszínű, kaleidoszkópszerű véleményösszeállításra ad alkalmat. Van, aki a keserűségről ír, van, akiben a nosztalgia édessége mindent elsőpró erővel támad föl, és megint van — talán a legtöbben — aki végtelenül tiszteletre méltóan különbséget tesz, a szegedi emberek, a táj, a szülőföld szeretete és az ott eltávozott okok intézmények, személyek között... Ráadásul az egyéni sorsok hihetetlenül változékony forduló nemcsak a hangvételt, de a minősítő érvényű vallomások megnyilatkozásokat is meghatározzák. S ha így is elég egyöntetű Boldizsár Ivántól kölcsönözve a szót keser-édes (vagy édes-keserű?) szegedi turmix áll előttünk: van (volna) min elgondolkodni, mielőtt le-hajjtuk, behunyt szemmel, mint a kanalas orvossgot...

Ilyen még nem volt, már ami a Somogyi-könyvtári Műhely grandiózus akcióját illeti. Erős a gyönyör, ez a kétszáz oldalas könyvveszke dokumentumértékével többet mond jó néhány szép várospolitikai elemzésnél, s már ezért is nagy-nagy örömmel forgatandó. És döbbenettel is, nézve az eltávozottak névsorát: szentséges ég, ennyien itthagyták ezt a várost?!

Domonkos László

A „kutya-fáját”

Kedves Akác Laci! Olvastam megindító tündéredet kedvenc városunkról, Szegedről az ország — tudtommal — legnagyobb példányszámú tömegkommunikációs fórumának, a Rádió és Televízió újságának hasábjain. Hogy rövid választommal kimerészkedem nagyobb nyilvánosság elé, s nem érem be azzal, hogy mint barátot és egykori stimmelkollégát egyszerűen csak föltelefonáljak gratulálni — tud be mondandó veleségségének dicséretétől. Továbbá változtatlanul színes, fertőzően stílusos előtti fegyverletelen bizonyosságaképpen, ami viszont már részéről magánügy, debát koptatuk mi eleget együtt a Gyula is oly sokat panaszkodott” — vagy ha Vass István Zoltán a „Béke tan-

szót ejteni végre, mint Szeged színfolt-zsurnalisztájáról. Mert a jelzők, tudod, azok a fránya jelzők... Nem is értem hogyan maradhattá ki a jelző specialistája. Te, a Somogyi-könyvtári Műhely fenti cikkünkben emlegetett katalógusából.

Szegedről ugyanis rengeteg szótak rengeteg szép szavakkal, de kevesen úgy, hogy szerelemmel szerették szeretik mint Te. Márpedig a szerelem legszébb az emberi érzések között, hiszen a haragot is az „érted haragszom, nem ellened” nemes tartásával képes a tisztelet rangján hordani. Írsz titkos szerelmeidről, a szobrokról, ám mindjárt eszedbe jut régi vesszőparipánk. „Ez a város ugyanis — amellet, hogy szobrai jó izléssel forgatja, helyezgeti rendezett tágasságával pedig igazán remek lakhely — elbocsátója a talentosabb embereknek. Miért, miért nem — a szintén szegedi Tömörkény István stílusában mondva — a csiszoltabb elmék közül sokan elkövetkeznek onnan. S lesz belőlük olyan viszájáró, aki volt hazáját rendre megkönyezi, de aki volt hazájában élni képtelen. Hozzátennivaló ehhez nincs, s talán nem is lehet. Szeged így ön-maga...”

Igy? Hadd kérdezek vissza: vajh, miért? Mered-e kérdés, iszonytatóan hosszú ideje már, csupán a Délmagyarország hasábjain föltették több tucat-szor, cikksorozat szerzői boncolgatták a város megtartó és elegető képességének bomlott egységülvát, tébolyító diszharmonióját. Meddig lesz ez a kérdések kérdése még? Te is emlegeted a színházi példát, hadd tegyem hozzá magyar-rátul is akár. Amikor a „Szegedre csöppent Ruszt Józseffel egy fél színházi kompánia szerződött át Zalaegerszegre” (idézet Tóled), pontosan emlékszem rá, mi sokan tételődtek, sanvargatták magukat heteken át, kétségeiket megszavazta e sorok íróiával, menünk vagy maradjunk. S bár művészi vásvuk indult diktált, szívüket holmi nehezen indokolható várakozás és hűség horgonya tartotta fogva, talán egyetlen biztató, jó szóra várva. Am ez a jó szó just se hangzott el, Pusztán a tényt regisztrálta felelős színházi ember imígyen: „a kuttvafáját”.

Ennyi — mondja a riporter magnófelvétele végén. Hát? Ezért? Kedves Laci! Beszéljünk róla! Találkozzunk Philippinél...
Nikolényi István

Befejeződött az úttörőgárdatalálkozó

A munkásörök közreműködésével szervezett nyári ifjúsági táborok, találkozók közül pénteken utolsóként véget ért Zánkán, az úttörővárosban a Magyar Úttörők Szövetsége, valamint a fegyveres erők és testületek közös rendezésében megtartott úttörőgárda országos találkozó. A résztvevő három ezer pajtás közül 440-en a munkásör-szaktábor lakói voltak.

A most véget ért úttörőgárda-tábor csupán egyike azoknak a munkafórumoknak, tanfolyamoknak, találkozóknak, pályázatoknak, amelyekkel a munkásörök — együttműködve az ifjúsági szervezetekkel — segíti a fiatalok hazafias-honvédelmi nevelését. Evről évre sikerrel rendezik az Ifjú Gárda munkásör szakalegység-parancsnokok felkészítő tanfolyamát, amelyet az idén tábori körülmények között Püspökszilágyban tartottak. Az egyhetes tanfolyamon 120 ifjúgárda tisztviselő sajátította el a parancsnoki beosztáshoz szükséges legfontosabb ismereteket. Ezek alkalmazásával irányítják majd az országban működő több mint 300 Ifjú Gárda munkásör szakalegység munkáját.

Hasznosak és népszerűek a munkásörök által szervezett táborok, harci játékok is: fejlesztik a fiatalok képességeit, segítik a közösségek kialakulását, megerősödését. A gödöllői munkásörök például évek óta megrendezik az általuk patronált úttörőgárda „Galga-expedíció”-ját. Ebben az évben 55 fiatal táborozott a munkásörök irányításával a Galga-patak völgyében. A kéthetes vándortábor résztvevői kirándulásokon ismerkedtek a Galgavölgy helytörténetével, munkásmozgalmi hagyományával. Hasonló kezdeményezés

a munkásörök Szabolcs-Szatmár megyei parancsnokságának közreműködésével szervezett „Krasznán innen, Krasznán túl” honvédelmi túra. Az idén a siklósi munkásörökkel együtt 78 pajtás töltött el egy hetet a balatonmáriai úttörőtáborban.

A testület jelentős segítséget ad a fiatalok honvédelmi nevelésével foglalkozó pedagógusok továbbképzéséhez is. A munkásörök Pest megyei parancsnoksága — közösen a megyei tanáccsal — 120 pedagógus részére szervezett júliusban felkészítő tanfolyamot Pusztamárton. (MTI)

Véget ért a nyelvészkongresszus

Pénteken Szombathelyen befejeződött a magyar nyelvészek 4. kongresszusa. A nyelv tudósok öt-hat esztendőnként sorra kerülő tanácskozására ez alkalommal a hazai nyelvészeket kívül tizenhárom országból érkeztek résztvevők. A négy napos kongresszuson négy szekcióban mintegy száznegyven előadás hangzott el. A tanácskozás

központi témája a magyar nyelv rétegződése volt. A záróülésen Benkő Loránd akadémikus, a Nyelv tudományi Társaság elnöke köszönte meg a résztvevők közreműködését, s bejelentette, hogy a magyar nyelvészek következő, ötödik kongresszusát, amelynek témája a magyar nyelvtudomány múltja és jelene lesz, 1988-ban rendezik meg.